

การศึกษาสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
Study of administrative conditions for educational quality assurance
Within the educational institution Under the Bangkok Vocational
Education Department

ฐิติชญา ฤทธิบัณฑิตย์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา
ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Email: Thitichaya8706@gmail.com

สรารวุฒิ สืบแย้ม

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา
ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Email: sarawut.s@fte.kmutnb.ac.th

ThitichayaRitbandit

Graduate student in the Master of Industrial Education Program, Major in Vocational and
Technical Education Administration, Department of Technical Education Administration, Graduate
School, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

Sarawut Suebyaem

Lecturer of Master of Industrial Education Program, Major in Vocational and Technical Education
Administration, Department of Technical Education Administration, King Mongkut's University of
Technology North Bangkok

รับเข้า : 20 เมษายน 2568 แก้ไข : 3 พฤษภาคม 2568 ตอบรับ : 13 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ประชากร
ประกอบด้วยผู้บริหาร 30 คน ครูผู้สอน 100 คน และบุคลากรสายสนับสนุน 80 คน รวมทั้งสิ้น 210
คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 173 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตาม
ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา (ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน

เป็ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติอนุมาณ (การทดสอบความแตกต่าง และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน)

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.18$) ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างองค์กร และนโยบายแผนงาน การมีส่วนร่วมของบุคลากร การสื่อสารภายในสถานศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การสนับสนุนด้านทรัพยากร และทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบยังพบว่าขนาดสถานศึกษามีผลต่อความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: การบริหารงาน การประกันคุณภาพภายใน อาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

Abstract

This study aimed to examine the administration of internal quality assurance in vocational institutions under the Bangkok Vocational Education Office and to compare stakeholders' opinions according to institutional size. The population consisted of 210 participants: 30 administrators, 100 instructors, and 80 support staff. A sample of 173 participants was selected using stratified random sampling, based on Krejcie and Morgan's (1970) sampling table. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.96. Data were analyzed using descriptive statistics (percentage, mean, and standard deviation) and inferential statistics (t-tests, ANOVA, and Pearson's correlation).

The findings indicated that stakeholders' overall opinions regarding internal quality assurance administration were at a very high level ($\bar{X} = 4.18$). All six dimensions—organizational structure and policy planning, participation, communication, knowledge and understanding, resource readiness, and attitudes—were highly rated. Moreover, significant differences ($p < .001$) were found across small, medium, and large institutions, suggesting that institutional size affects perceptions of internal quality assurance practices.

Keywords: Educational Administration, Internal Quality Assurance, Bangkok Vocational Education

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษา ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เมื่อพิจารณาถึงเป้าหมายด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ต่างก็มีเป้าหมายให้ไปสู่คุณภาพที่เท่าเทียมกัน (บุญธรรม, 2563 : 17) จากการศึกษาผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาในสังกัด สอศ. ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2566 พบว่า สถานศึกษาในสังกัด สอศ. ในจังหวัดกรุงเทพมหานครจำนวน 21 แห่งเป็นสถานศึกษาระดับการศึกษาวิชาชีพ โดยสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมมีผลสะท้อนระดับคุณภาพสถานศึกษาอยู่ใน ระดับยอดเยี่ยม จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. ในจังหวัด กรุงเทพมหานครการประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่ผู้บริหารต้องตระหนัก รวมทั้งบุคลากรภายใต้สถานศึกษานั้น ที่จะทราบทิศทาง และ เปรียบเทียบทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำไปปรับปรุง ด้านประกันคุณภาพการศึกษา ในส่วนนี้ยังมีบางส่วนที่บุคลากรขาดความเข้าใจกับการประกันคุณภาพการศึกษา สังเกตได้จากการตอบข้อมูลเพื่อนำมารายงาน ประจำปี การศึกษา ทิศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การจัดทำข้อมูลเพื่อรองรับ การประกันคุณภาพการศึกษา ในการดำเนินการยังมีทัศนคติที่แตกต่างกันและแนวทางการขับเคลื่อนที่ไม่ต่อเนื่อง โครงสร้างองค์กรนโยบายและแผนงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ โครงสร้างการ ดำเนินการยังขาดการดำเนินการอย่างเป็นระบบ การสื่อสารภายในสถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา การสื่อสารระหว่างสถานศึกษาภายในจังหวัดยังขาดการ สื่อสารอย่างต่อเนื่องและการดำเนินการติดต่อสื่อสารล่าช้า และในส่วนของความพร้อมของทรัพยากร และสิ่งสนับสนุน ในการประกันคุณภาพเป็นส่วนที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ควรตระหนักหากขาดทรัพยากร ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนอาชีวศึกษายกกำลังสอง เป็นตัวอย่างของการที่จะเกิดการ พัฒนาทรัพยากรด้านอาชีวศึกษาที่จะเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ (สมพร ปานดำ, 2563: 15) ใน การดำเนินงาน อาจส่งผลต่อกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไปอีกด้วย

ทิศทางของการประกันคุณภาพการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษานบน พื้นฐานของ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสร้างมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้อง กับ บริบทของสถานศึกษา และเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของ สอศ. มี ความสอดคล้องกับ กฎกระทรวง เรื่อง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 หมวด 3 การประเมิน คุณภาพ พร้อมทั้งการ พัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดใหม่หรือตัวชี้วัดเพิ่มเติมของระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับ การบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานหลักสูตร การศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (จิรัชญา ทองใบ, 2566)

ดังนั้นสถานศึกษาที่มีการประเมินคุณภาพการศึกษาผ่านทุกตัวบ่งชี้ ถือว่าในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องสะท้อนได้จากมีผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ในจังหวัดกรุงเทพมหานครจำนวน 21 สถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการดำเนินงาน และระบบการพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. ในจังหวัดกรุงเทพมหานครประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ทักษะที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 3) โครงสร้างองค์กร นโยบายและแผนงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ 4) การมีส่วนร่วมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 5) การสื่อสารภายในสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา 6) ความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน(สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ,2562)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา (เล็ก กลาง และใหญ่)

สมมติฐานของการวิจัย

ขนาดของสถานศึกษา ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ ได้แก่

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้เชื่อว่าผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ และทักษะจากประสบการณ์ตรงและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนในอาชีวศึกษา

ทฤษฎีทัศนคติ (Attitude Theory) ทัศนคติของครู บุคลากร และผู้เรียนต่อการประกันคุณภาพการศึกษามีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยทฤษฎีนี้มองว่าทัศนคติเกิดจากองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ความคิด (Cognitive) ความรู้สึก (Affective) และพฤติกรรม (Behavioral) ซึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ทฤษฎีองค์การและการบริหารจัดการ (Organizational and Management Theory) แนวคิดของ Steers (1991) ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์การ บุคลากร

สภาพแวดล้อม และนโยบายการบริหารจัดการ ในบริบทการศึกษา ทฤษฎีนี้อธิบายถึงความสำคัญของโครงสร้างองค์กร ระบบการทำงาน และนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การประกันคุณภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเวศ จันทรงาม (2564) ศึกษาประเด็นอาชีวศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยชี้ให้เห็นว่า Digital Technology มีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ในยุคปัจจุบันและอนาคต และความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาเชิงซ้อนกลายเป็นคุณลักษณะจำเป็นของผู้เรียน ขณะเดียวกัน ผู้บริหารต้องมีความพร้อมในการเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

แทน โมรราราย (2565) ศึกษากลยุทธ์การขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในในวิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ พบว่า การประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยองค์ประกอบชัดเจน เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด โดยกลยุทธ์หลักได้แก่ การพัฒนาระบบประเมินภายใน การติดตามกลไกคุณภาพ การพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการเสริมสร้างคุณธรรม ผลประเมินชี้ว่ากลยุทธ์เหล่านี้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และเป็นประโยชน์ในระดับสูงมาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

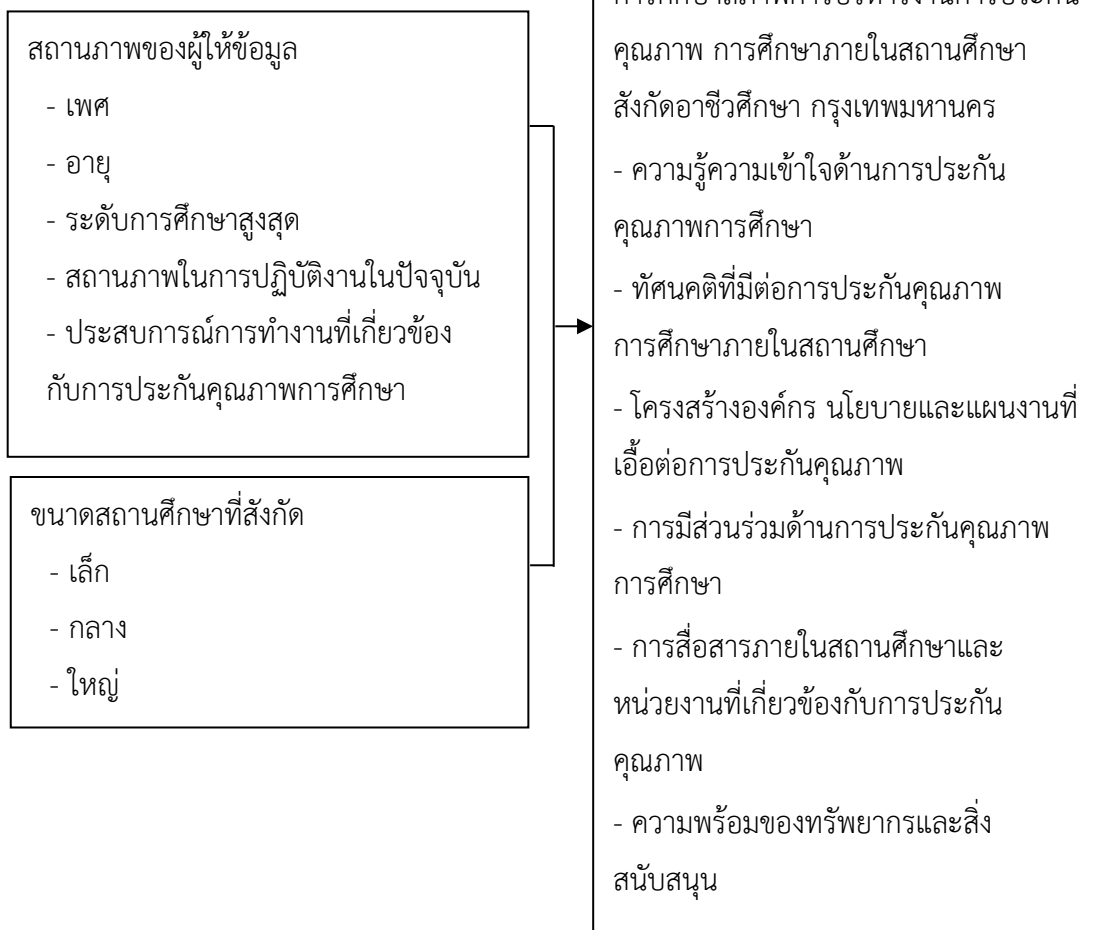
การประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการที่มุ่งมั่นในการสร้างความมั่นใจว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่พัฒนาขึ้นนั้นสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยผ่านกระบวนการตรวจสอบและปรับปรุง ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การพัฒนา และการดำเนินงาน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในกระบวนการผลิตหรืองานบริการ

สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี วิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย วิทยาลัยพณิชยการบางนา วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีกาญจนาภิเษก วิทยาลัยช่างทองหลวง วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก

การสื่อสารภายในสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์ สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในสถานศึกษามีการสื่อสารให้ข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ชัดเจน

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับหน้าที่ในการดำเนินงานกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดประชากร คือ ผู้บริหาร ผู้สอน และบุคลากรสายสนับสนุนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประชากรทั้งหมดมีจำนวน

210 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 30 คน ผู้สอนจำนวน 100 คน และบุคลากรสายสนับสนุนจำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เลือกผู้บริหาร ผู้สอน และบุคลากรสายสนับสนุนจากสถานศึกษาในสังกัด อาชีวศึกษากรุงเทพมหานครเช่นเดียวกัน โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 173 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นผู้บริหารจำนวน 21 คน ผู้สอนจำนวน 89 คน และบุคลากรสายสนับสนุนจำนวน 63 คน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้สะท้อนความคิดเห็นจากผู้มีบทบาทที่หลากหลายในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือในการนำไปวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 6 ด้าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพให้สำเร็จเป็นคำถามปลายเปิด (Open Questions) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่า IOC

การหาคุณภาพของเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ด้วยวิธี IOC (Index of Item-Objective Congruence) พบว่าทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ได้ค่า 1.00 และผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี Cronbach's Alpha โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพดี มีความน่าเชื่อถือสูง และสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้อย่างเหมาะสม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงปริมาณ ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามในรูปแบบเอกสารในระบบสารบัญธอิเล็กทรอนิกส์ (E-office) ให้กลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการเก็บแบบสอบถาม และแนะนำวิธีตอบแบบสอบถาม ที่ถูกต้อง เพื่อลดการผิดพลาดของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ประมวลผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงปริมาณ ทั้งสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้กับสถิติเชิงอนุมานใช้เครื่องมือวิเคราะห์เพื่อดึงข้อสรุปทางสถิติเกี่ยวกับข้อมูลประชากรจากตัวอย่างการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 173 คนพบว่า ด้านเพศ เพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 50.87 เพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 49.13 สถานศึกษาขนาดกลางมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 45.08 สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 27.17 สถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 อายุ มากกว่า 30 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 62.43 อายุ 26 – 30 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 31.79 อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.78 ระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 ระดับปริญญาโทจำนวน 71 คนคิดเป็นร้อยละ 41.04 สถานภาพในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจำนวน 21 คนประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.36 ระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 10.98 ระหว่าง 11 – 15 ปีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 22.54 มากกว่า 15 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 60.12

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นภาพรวม ที่มีต่อสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร (n=173)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1	ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.18	.62	มาก
2	ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.16	.75	มาก
3	ด้านโครงสร้างองค์กร นโยบายและแผนงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.23	.71	มาก

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
4	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.23	.69	มาก
5	ด้านการสื่อสารภายในสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.20	.70	มาก
6	ด้านความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนภายในสถานศึกษา	4.17	.77	มาก
รวม		4.18	.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นภาพรวม ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร นโยบาย และแผนงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มี ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารภายในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.20$) ด้านความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) ด้านความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดกลาง การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร (n=125)

ลำดับ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ขนาดสถานศึกษา		F	t
		เล็ก	กลาง		
		$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1	ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.30	4.26	2.752	.099
2	ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.31	3.96	.735	.392
3	ด้านโครงสร้างองค์กร นโยบายและแผนงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.45	4.12	1.846	.176

4	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.34	4.23	7.351	.007
5	ด้านการสื่อสารภายในสถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.31	4.26	3.642	.000
6	ด้านความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ภายในสถานศึกษา	4.58	3.96	16.835	.000
รวม		4.44	4.11	16.451	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

จากตารางที่ 2 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ระหว่าง สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดกลาง โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ สถานศึกษาขนาดกลาง กับสถานศึกษาขนาดใหญ่การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร (n=126)

ลำดับ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ขนาดสถานศึกษา		F	t
		เล็ก	ใหญ่		
		$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1	ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.26	4.18	6.056	.003
2	ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	3.96	3.16	5.627	.004
3	ด้านโครงสร้างองค์กร นโยบายและแผนงานที่เอื้อต่อ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.12	4.23	3.419	.035
4	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	4.23	4.23	.940	.393
5	ด้านการสื่อสารภายในสถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.26	4.20	3.012	.052

6	ด้านความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ภายในสถานศึกษา	3.96	4.17	10.560	.000
รวม		4.11	4.18	9.726	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ระหว่าง สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ สถานศึกษาขนาดใหญ่ กับสถานศึกษาขนาดเล็กการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร (n=95)

ลำดับ	การดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษา	ขนาดสถานศึกษา		F	t
		เล็ก $\bar{X}$	ใหญ่ $\bar{X}$		
1	ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.30	4.18	6.059	.003
2	ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	4.31	3.16	5.627	.004
3	ด้านโครงสร้างองค์กร นโยบายและแผนงานที่เอื้อ ต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.45	4.23	3.419	.035
4	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.34	4.23	.940	.393
5	ด้านการสื่อสารภายในสถานศึกษา และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.31	4.20	3.012	.052
6	ด้านความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ภายในสถานศึกษา	4.58	4.17	10.560	.000
รวม		4.44	4.18	9.726	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ระหว่าง สถานศึกษา

ขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาภายในสังกัดอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครจากผลการค้นคว้าอิสระพบว่า

1. ด้านความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านความรู้ความเข้าใจการจัดทำรายงานประเมินตนเองทั้งหมด 7 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.27)

2. ด้านทัศนคติที่มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะทำให้หน่วยงาน/สถานศึกษามีศักยภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีส่วนสำคัญที่จะทำให้หน่วยงานมีการพัฒนางานทางด้านวิชาการที่มีประสิทธิภาพทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.43) ด้านโครงสร้างองค์กรนโยบายและแผนงานที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสถานศึกษามีการติดตามข้อมูลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมด 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบประกอบด้วยวิสัยทัศน์พันธกิจยุทธศาสตร์เป้าหมายและสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจนเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.46)

3. ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจรวมถึงความมั่นใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมด 7 ข้อ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านมีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีส่วนร่วมของผู้บริหารบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.28)

4. ด้านการสื่อสารภายในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีช่องทางการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน และผลการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน ทั้งหมด 5 ข้อ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเผยแพร่เกี่ยวกับเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.48)

5. ด้านความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนภายในสถานศึกษาสถานศึกษามีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาทั้งหมด 7 ข้อ

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในด้านสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.46)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครจากพบว่า

1. ผลการสรุปการเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็กและขนาดกลาง ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 เป็นไปตามสมมุติฐาน

2. ผลการสรุปการเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษา ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 เป็นไปตามสมมุติฐาน

3. ผลการสรุปการเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษา ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 เป็นไปตามสมมุติฐาน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงนโยบายของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยกำหนดให้แต่ละสาขาวิชาและหน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในระดับที่ครอบคลุมและต่อเนื่อง อันเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในภาพรวมผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารโจน์ ขจรจันต์ (2558) ที่ศึกษากลยุทธ์การบริหารการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยพบว่ากลยุทธ์การมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพ ทั้งในด้านการเรียนการสอนที่ตอบสนองตลาดแรงงาน (กลยุทธ์ที่ 1) และการสร้างภาพลักษณ์เพื่อความเชื่อมั่นของผู้ปกครอง (กลยุทธ์ที่ 2) นอกจากนี้ งานวิจัยของ แทน โมรราย (2565) ยังระบุว่ากลยุทธ์ที่มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน ส่งผลให้การประเมินด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งตอกย้ำบทบาทของ การมีส่วนร่วม ในการยกระดับระบบประกันคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม

2. จากผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างองค์กร นโยบาย และแผนงานที่สนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการจัดวางระบบบริหารจัดการที่เป็นระบบ สนับสนุนทรัพยากรอย่างเหมาะสม และขับเคลื่อนนโยบายด้านคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ หน่วยงานมีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน พร้อมจัดสรรทรัพยากรและแผนงานที่เอื้อต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย มีศรี (2555) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายในองค์กรกับประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่าองค์ประกอบด้านนโยบายการบริหาร การปฏิบัติ ลักษณะของบุคลากร และสภาพแวดล้อมในองค์กร มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาได้ โดยเฉพาะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และ ลักษณะของบุคคลในองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้นที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโดยรวม

3. ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสื่อสารภายในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านคุณภาพไปยังบุคลากรทุกระดับอย่างทั่วถึง โดยเน้นการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางและเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความร่วมมือในการดำเนินการกิจกรรมประกันคุณภาพภายในได้อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจบ หาญกลับ และคณะ (2559) ที่ศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

4. ผลการประเมินพบว่า บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สถานศึกษาได้มีการวางแผนการสื่อสารที่ชัดเจน การถ่ายทอดความรู้ และการจัดโครงสร้างแผนงานอย่างมีระบบ ส่งผลให้เกิดการรับรู้ร่วมกันในทุกระดับของบุคลากร ความเข้าใจที่ดีเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนางานในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2558) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพและประสบการณ์ในการทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวได้ว่า ความรู้และความเข้าใจเป็นรากฐานสำคัญที่เอื้อต่อการดำเนินงานด้านคุณภาพภายในอย่างเป็นรูปธรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพจึงไม่เพียงเป็นการถ่ายทอดข้อมูลเชิงนโยบาย แต่เป็นการสร้างความตระหนักรู้ในพันธกิจของสถานศึกษาที่ทุกคนมีบทบาทร่วมอย่างแท้จริง

5. การประเมินด้านความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยมีการจัดสรรและสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม การจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาให้ก้าวหน้าผลการประเมินนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และคณะ (2559) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชามหาวิทยาลัยราชธานี โดยพบว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จของการประกันคุณภาพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษางานวิจัยของ ประเวศ จันทรงาม (2564) ยังสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมและการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาที่ซับซ้อนขึ้นในศตวรรษที่ 21 ผู้นำจะต้องมีความกระตือรือร้นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และการปฏิบัติงาน รวมถึงการประเมินคุณภาพการศึกษายกนอกที่มีการติดตามและตรวจสอบตามมาตรฐานจากหน่วยงานที่ได้รับการรับรอง เช่น สมศ.

7. ผลการสรุปการเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก และขนาดกลาง พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 เป็นไปตามสมมุติฐาน ซึ่งสะท้อนถึงความแตกต่างในการบริหารจัดการภายในแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้ งานวิจัยของ แทน โมรราย (2565) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ ก็สนับสนุนแนวคิดนี้ โดยผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยได้พัฒนากลยุทธ์ที่มีองค์ประกอบหลักๆ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยกลยุทธ์ที่ใช้มีดังนี้ การปรับปรุงและพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การยกระดับการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบ การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในให้ตรงตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

8. ผลการสรุปการเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษา ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 เป็นไปตามสมมุติฐาน เนื่องจากการปฏิบัติงานในหน้าที่และอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานยังมี

ข้อกำหนดอยู่ในหน้าที่การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Agnese Ligotne (2014) ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยโครงการประกันคุณภาพภายในเพื่อการศึกษาาระดับอุดมศึกษา เพื่อตระหนักถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวงจรการประกันคุณภาพสำหรับคุณภาพของโปรแกรมการศึกษาและให้ความสำคัญกับส่วนการประเมินเป็นหลัก ซึ่งพบว่าการเลือกเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ลักษณะสำคัญสำหรับคุณภาพภายในของโปรแกรมการศึกษา เกณฑ์เหล่านี้เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่สำคัญสำหรับการประกันคุณภาพ

9. ผลการสรุปการเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษา ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก พบว่า เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงาน มีผลต่อความชำนาญงานในหน้าที่ในการจัดทำงานประกันคุณภาพการศึกษาด้วยโดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ ยอดปราง (2561) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งพบว่าขนาดสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. ควรมีจัดอบรมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้กับครูผู้สอน และบุคลากรสายสนับสนุนเพิ่มขึ้น

2. ควรเพิ่มเติมกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงความมั่นใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อระบบเทคโนโลยีใหม่ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการศึกษาสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละพื้นที่

2. ควรเพิ่มเติมกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม เช่น นักเรียน นักศึกษา ผู้ศึกษาอยู่ในรูปแบบนอกระบบ แบบมีชั้นเรียน (ภาคสมทบ) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกด้วยวิธีการสัมภาษณ์ควบคู่กันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในการเก็บข้อมูลในแต่ละสถานศึกษา และนำมาพัฒนาเป็นสถานศึกษานำร่องดีเด่น

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และคณะ. (2559). ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้ สู่ความยั่งยืน “17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.
- กุลขญา ลอยหา. (2559). การเสริมสร้างศักยภาพบทบาทของนักจัดการชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลบุเปือย อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น.
- เจนจบ หาญกลับ และคณะ. (2559). ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2559.
- ดวงพร หวานเย็น. (2556). การจัดการการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เรื่องการเขียนเพื่อการสื่อสารโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน คณะครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- แทน โมราราย. (2565). กลยุทธ์การขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์. อาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- บุญธรรม อ้วนกันยาและคณะ. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ; ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2563.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2555). การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัตินิการวัดเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เปี่ยมสุข พุกาวี. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

- ของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. ปีที่ 8. ฉบับที่ 2. กรกฎาคม - ธันวาคม 2558.
- ประเวศ จันทรงาม. (2564). *อาชีวศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21*. วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช.วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช.
- พัฒนพล แก้วยม. (2557). *การศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. นนทบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.*
- ศยามล สืบเนื่อง. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุของพนักงาน: กรณีศึกษาบริษัทนันทการภัณฑ์ จำกัด กรุงเทพมหานคร.การวิจัยปริญญามหาบัณฑิต).สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม.*
- สุภัทรา เอื้อวงศ์ และคณะ. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยสยาม.ประชุมวิชาการระดับชาติสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประจำปี 2557.*
- สาโรจน์ ขอจ่วนเตียว. (2558). *กลยุทธ์การบริหารการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.*
- สมใจ ยอดปราง. (2561). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.*
- สมพร ปานดำ. (2562). *ยุทธศาสตร์การผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเภทอุตสาหกรรมรองรับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ปีที่ 33 ฉบับที่ 116 ตุลาคม-ธันวาคม 2563.*
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.*
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.*
- สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2556). *การศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554.
[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา: <http://www.royin.go.th/dictionary/>.สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565.
- อุไร กุ้ยกำจร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ คณะ/วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. รายงานวิจัย กองทุนส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2555). พฤติกรรมสื่อสารในองค์กร.สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- อังคณา วิสุทธากร. (2555). แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารภายในองค์กรของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา.การวิจัยปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อำนาจ มีศรี. (2555). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- Agnese Ligoine. (2014). *Internal Quality Assurance for Higher Education Study Programme*. Proceeding of the International Scientific Conference. May 23th – 24th ,2014 Volumel.
- Ayda Abdallah Wannouss. (2018). *Determinants of Internal Quality Assurance Process in Lebanese Private Higher Education Institutions*. Department of Business Administration Faculty of Business Administration, Beirut Arab University.
- Cambridge University Press. (2019). Cambridge Dictionary. Available from: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/attitude>. [2022, May, 30].
- Gibson, J. (2000). *Organizations, Behavior, Structure, Processes* 9th ed. New York: McGraw-Hill.
- G.E. Berkley. 1975. *The Craft of Public Administration*. Boston : Allyn and Bacon.
- Nguyen, L., Tran, T., Pham, T., Nguyen, T., Le, H., Trinh, T., & Nghiem, T. (2021). *Factors Affecting Successful Quality Assurance Implementation in Vietnamese Higher Education: A Qualitative Study*. The Qualitative Report, 26(2), 625-636.